

**Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet — innovation i en videnbaseret økonomi«**

(2001/C 260/21)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 3. oktober 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede Dimitris Dimitriadis til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 27. juni 2001.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 383. plenarforsamling af 11.-12. juli 2001, mødet den 12. juli 2001, med 41 stemmer for, 2 imod og 6 hverken for eller imod følgende udtalelse.

**1. Indledning**

1.1. ØSU mener, at Kommissionens forslag om målene hen imod styrkelse af innovation i EU er særligt vigtigt.

1.2. Betydningen af innovation blev allerede erkendt i 1995 i grønbogen om innovation<sup>(1)</sup> og derpå i 1996, nemlig i den første handlingsplan for innovation i Europa<sup>(2)</sup>.

I handlingsplanen fastsattes tre hovedmål:

- skabelse af en innovationskultur,
- tilvejebringelse af en juridisk og økonomisk ramme samt et regelsæt, der begunstiger innovation,
- bedre styring af forskning i retning af innovation.

1.3. I marts 2000 erkendte Det Europæiske Råd i Lissabon innovationens betydning for EU's økonomiske og sociale udvikling og koncentrerede indsatsen om at styrke en videnbaseret økonomi. I erkendelse af det vedvarende innovationsunderskud, trods fremskridtene siden 1996, understreger Det Europæiske Råd, at det er nødvendigt i størst muligt omfang at udnytte forskningsindsatsen til at gennemføre innovationer og at skabe et gunstigt klima for udvikling af innovative virksomheder.

1.3.1. Dette var et led i det strategiske mål, som blev fastlagt i Lissabon for det kommende tiår: at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede

økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed.

1.4. Det femte rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling satte som grundlæggende målsætning at styrke innovationen. Udnyttelse af det femte FTU-rammeprogram's resultater<sup>(3)</sup> vil ligeledes udgøre et vigtigt led i indsatsen.

1.5. ØSU mener, at Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om »Innovation i en videnbaseret økonomi« går i den rigtige retning. ØSU tager hensyn til Kommissionens meddelelse »Mod et europæisk forskningsrum«<sup>(4)</sup> til styrkelse af den europæiske forskningsindsats' effektivitet og innovative gennemslagskraft og gentager den »systemiske« innovationsopfattelse, som er nedfældet i den første handlingsplan<sup>(2)</sup>. I henhold til dette begreb betragtes innovation som resultat af komplekse vekselvirkninger mellem mange enkeltpersoner, organisationer og omgivende faktorer, ikke som en lineær proces fra ny viden til nyt produkt; det gør det endvidere muligt at gentage budskabet om at styrke samhørigheden i EU gennem koordinering af de enkelte landes indsats. I meddelelsen opstilles der fem særlige mål, som svarer nøje til ØSU's holdning, men som er særdeles ambitiøse. Derfor anmoder ØSU Rådet om at sørge for, at der stilles

<sup>(1)</sup> KOM(95) 688 endelig udg.; ØSU's udtalelse EFT C 212 af 22.7.1996, s. 52.

<sup>(2)</sup> Første handlingsplan for innovation i Europa — Innovation som vækst- og beskæftigelsesfremmende faktor, KOM(96) 589 endelig udg.

<sup>(3)</sup> Kommissionens arbejdsdokument om særprogrammerne inden for det femte FTU-rammeprogram (1998-2002), KOM(97) 553 endelig af 5.11.1997. Særprogrammerne, KOM(98) 305 endelig udg. og KOM(1998) 306 endelig udg., begge EFT C 260 af 18.8.1998; ØSU's udtalelse: EFT C 407 af 28.12.1998, s. 123-159.

<sup>(4)</sup> KOM(2000) 6 endelig af 18.1.2000; ØSU's udtalelse: EFT C 204 af 18.7.2000, s. 70.

tilstrækkeligt med finansieringsmidler til rådighed og fremhæver det nødvendige i, at man som led i det sjette FTU-rammeprogram fremmer indsatsen til styrkelse af innovation. ØSU mener tillige, at meddelelsen bør benyttes sammen med konklusionerne i meddelelsen »Mod et europæisk forskningsrum: retningslinjer for forskningsindsatsen« og ØSU's udtalelse herom<sup>(1)</sup>.

## 2. Resumé af meddelelsen — Hovedmål

2.1. Meddelelsen bygger på statistiske data indsamlet af Eurostat<sup>(2)</sup>, OECD og andre tredjelande og indeholder et første oplæg til resultattavle samt en første evaluering af Europas resultater i henseende til innovation. Da resultaterne alt i alt ikke giver anledning til optimisme, bør medlemsstaterne intensivere deres bestræbelser på fuldt ud at udnytte de muligheder og tage de udfordringer op, som videnøkonomien indebærer. Konkretisering af dette mål er betinget af, at der udformes metoder til markedsføring af nye produkter og tjenesteydelser, og at der øjeblikkeligt reageres på ændringer i efterspørgslen, således at man med udgangspunkt i innovation kan forbedre Europas konkurrenceevne på verdensplan. EU bør ikke blot rydde de interne innovationsvanskeligheder af vejen, således at man kan mobilisere og fastholde europæiske videnskabsfolk og investorer, men også understøtte og styrke undervisningssystemerne og den videregående uddannelse i medlemsstaterne, så de resulterer i bedre færdigheder og en bedre innovationsånd. Man bør ligeledes lægge vægt på metoder til at formidle teknologier og integrere disse, hovedsagelig i små og mellemstore virksomheder, samt integrere og styrke innovationen i traditionelle industrierhverv, idet samtlige sektorer og samtlige virksomheder i vidensamfundet har mulighed for at blive videnformidlere.

2.1.1. Kommissionen understreger desuden det vigtige i at formidle informations- og kommunikationsteknologier til servicesektoren, da dette er medvirkende til at forbedre sektorens innovationskapacitet.

2.1.2. Endvidere vurderer Kommissionen, at de skærpede miljøproblemer skaber et innovationsvenligt klima til imødekommelse af behovet for at skabe nye produkter og tjenester,

som kan effektivisere ressourceudnyttelsen og bidrage til miljøbeskyttelse samtidig med, at man letter den bæredygtige udvikling.

2.1.3. Endelig bemærker Kommissionen, at det skorter på samhørighed, idet medlemsstaternes og regionernes resultater er stærkt forskellige. Det vil ikke være muligt fuldt ud at udnytte det indre markeds muligheder, hvis det europæiske innovationssystem fortsætter med at være fragmenteret.

2.2. Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet indeholder nedenstående fem generelle mål, som dækker over individuelle mål og nationale foranstaltninger inden for innovation samt udgør en EU-omspændende ramme for udvikling af innovation; målene er følgende:

- sammenhæng i innovationspolitikkerne,
- en lovramme, der begunstiger innovation,
- tilskyndelse til etablering og udvikling af innovative virksomheder,
- forbedring af de vigtigste grænseflader i innovationssystemet,
- et innovationsvenligt samfund.

2.2.1. Disse fem mål afspejler aktuelle prioriteringer for styrkelsen af innovation i Europa og er i overensstemmelse med den på Det Europæiske Råd i Lissabon opnåede konsensus om de generelle politiske retningslinjer.

## 3. Innovationens betydning

3.1. ØSU godkender meddelelsens konklusion gående ud på, at der findes et innovationsunderskud i EU; selv om medlemsstaterne indhøster stadig flere erfaringer med innovation, er resultaterne endnu ikke store nok. De fem mål i meddelelsen svarer fuldt ud til ØSU's indstilling, idet ØSU mener, at innovationspolitikens betydning bør anerkendes både af de nationale regeringer og af den europæiske befolkning. ØSU ønsker at pege på fire vigtige principper i tilskyndelsen til innovation i Europa:

- information om innovation,

<sup>(1)</sup> ØSU's udtalelse, EFT C 204 af 18.7.2000, s. 70.

<sup>(2)</sup> Eurostat: videnskab, teknologi og innovation: nøgleelementer 2000.

- bred forståelse for innovationens værdi,
- et funktionelt organisatorisk og regulerende klima,
- koordinering af tiltag på nationalt (horisontalt) og tværsektorielt (vertikalt) plan.

3.1.1. Meddelelsens fem mål tager sigte på disse tre principper; ØSU vurderer dog, at nogle af punkterne bør udbygges yderligere, således som det beskrives i punkt 3.2 til 3.6.

3.1.2. ØSU ønsker først og fremmest at understrege behovet for pålidelige statistiske data. Kommissionen baserer sin meddelelse på data fra 1998 eller i visse tilfælde ældre data (f.eks. Østrig 1993). Dette er uacceptabelt. Det er nødvendigt med ajourførte, pålidelige og detaljerede data. ØSU finder det uacceptabelt at være nødsaget til at afgive udtalelse uden at råde over de seneste data. Dette kan føre til forkerte beslutninger.

3.1.3. ØSU beder Kommissionen om at definere begrebet innovation mere konkret i meddelelsen. Det, der i dag f.eks. udgør »højteknologi«, er det måske ikke i morgen. Det er vigtigt, at det helt klart fremgår i meddelelsen, hvad der menes med begrebet innovation.

3.1.4. Betydningen af begrebet viden som eneste faktor til sikring af konkurrencefordelene i samfundet påvises ikke i tilstrækkelig grad i Kommissionens meddelelse på trods af begrebets centrale plads i dokumentets titel. ØSU ønsker, at der lægges meget kraftig vægt på værdien af viden. Desuden bør sondringen mellem innovation og forskning som et produkt af viden understreges. I meddelelsen efterlades dette forhold uafklaret.

3.1.5. Menneskelige ressourcer udgør en væsentlig forudsætning for skabelsen af et videnskabsbaseret samfund. Derfor er det første skridt at forbedre undervisningssystemerne, herunder især den videnskabelige undervisning — såvel for lærere som for elever — og støtte dem, der går ind i en videnskabelig karriere. Den videnskabelige karriere skal kunne tiltrække videnskabsfolk og honorere dem tilfredsstillende og retfærdigt, således at de talentfulde elever mobiliseres og overbevises om, at det kan betale sig at gennemgå det

krævende og vanskelige, men samtidigt meget interessante, uddannelsesforløb. Det er nødvendigt at kunne tilbyde passende jobmuligheder samt social status og økonomisk velstand på baggrund af den rolle, videnskabsfolk og ingeniører spiller for Europas fremtid.

3.2. Med hensyn til det første mål »Sammenhæng i innovationspolitikkerne« mener ØSU, at konvergensen mellem de nationale innovationspolitikker er et centralt spørgsmål. Målene i meddelelsen er positive, men ØSU anser dem ikke for tilstrækkeligt ambitiøse. En sammenlignende undersøgelse af innovationspolitikkerne er nødvendig, men er ikke nok til at nå frem til reel samhörighed. ØSU opfordrer Kommissionen til at gøre en yderligere indsats for at udforme en plan, som gør medlemsstaternes nationale innovationsprogrammer tilgængelige for samtlige aktører og virksomheder i EU, uanset hjemsted og aktivitetsområde. Denne mulighed, i kombination med det første tiltag under det første mål — »der skal indføres en ramme for drøftelse, koordinering og benchmarking af medlemsstaternes innovationspolitikker og -resultater« — kunne fremskynde konvergensen inden for EU. ØSU vurderer, at en plan som den, der beskrives, kan strække sig over fire år (2001-2004).

3.2.1. Et særlig vigtigt aspekt er at sikre gensidig påvirkning, koordination og harmonisering mellem de forskellige nationale og europæiske programmer, samt de operatører og myndigheder, der er ansvarlige for dem. I betragtning af de involverede aktørers interesse og bidrag skal en sådan approach være en radikal og vedvarende proces med et tilfredsstillende spillerum, og som skal være ledsaget af gensidig tillid og samarbejde, således at man undgår enhver form for uhensigtsmæssig centralisering.

3.3. Med hensyn til mål II, »En lovramme, der begunstiger innovation«, er ØSU enig i, at innovationsinitiativerne bør lettes ved at tilvejebringe en fleksibel lovramme, men dog uden at overse behovet for regulering. ØSU opfordrer medlemsstaterne til at iværksætte indsatsen hurtigst muligt, at vedtage skatte- og afgiftsmæssige tiltag i overensstemmelse med traktatens artikel 87 og 88 med det sigte at tilskynde den private sektor til at investere i forskning og innovation samt at ansætte flere forskere; desuden anmoder ØSU Kommissionen om at forelægge rapporter om, hvor effektiv indsatsen er og hvilke fremskridt, der gøres. Det haster med at få ryddet samtlige former for bureaukratiske hindringer af vejen.

3.3.1. Særlig i relation til de små og mellemstore virksomheder ønsker ØSU at understrege, at det er nødvendigt, at det lykkes for medlemsstaterne at skabe et højt kommunikationsniveau mellem de små og mellemstore virksomheder og universiteter eller forskningscentre. Den mur, der hindrer kommunikationen mellem disse, bør »rives ned«. Virksomhederne bør hjælpe universiteterne, indtil der opstår osmose og vice versa. EU bør ligeledes mindske de bureaukratiske hindringer for adgang til forskningsprogrammerne. EU-programmerne bør anspore til samarbejde mellem universiteter og virksomheder.

3.4. Mål III, »Tilskyndelse til etablering og udvikling af innovative virksomheder«, anses for det vigtigste for EU. Trods EU's gode resultater igennem de sidste tre år må det bemærkes, at USA i 1999 investerede over tre gange så megen risikovillig kapital i teknologi som Europa; det skal tillige bemærkes, at væksttempoet i USA var på 108 % i forhold til året før. ØSU mener ikke, at der findes nogen passende finansiell ramme for støtte til innovative start-ups eller nyetablerede virksomheder. I EU findes der ingen egentlig plan for fremskaffelse af risikovillig kapital eller startkapital. Desuden udgør lovreglerne en hæmsko for start-up-virksomheders og mindre virksomheders deltagelse i FTU- og innovationsprogrammerne, hvilket ofte har en afskrækkende virkning. ØSU mener, at Kommissionen som led i sin indsats for at give start-up-virksomheder adgang til offentlige udbud, til EU-programmerne (samt til disses resultater) og til den Europæiske Investeringsbanks »Innovation 2000-initiativ« bør:

- udarbejde (i samarbejde med EIB) en plan for tiltrækning og formidling af risikovillig kapital,
- fortsætte sine bestræbelser på at fjerne finansielle hindringer i innovations- og FTU-programmerne,

3.4.1. Som led i indsatsen »tilskyndelse til netværksaktiviteter«, som f.eks. nettet af regioner, der udmærker sig ved gunstige vilkår for etablering af virksomheder og nettene for uddannelses- og støttetjenester (væksthuse, startkapitalfonde osv.) og udarbejdelsen af en elektronisk fortegnelse over nye innovative virksomheder i Europa, opfordrer ØSU Kommissionen til at arbejde videre på at oprette et europæisk forum for tilladelser og innovationer. Det præciseres, at forummet som opgave bør have at give bredere incitamenter til innovative

aktiviteter, og at der bør skabes merværdi på grundlag af de medvirkendes bidrag. Deltagelsen i forummet bør være fuldstændig frivillig, samtidig med at der under ingen omstændigheder bør skabes vandtætte skodder eller andre former for begrænsninger for de europæiske virksomheders og individuelle personers innovative aktioner og bestræbelser.

3.4.2. ØSU ønsker at understrege, at det tillægger centrene med særlig gunstige muligheder meget stor værdi. USA's overlegenhed er ikke en følge af et generelt højere uddannelsesniveau end i Europa. Tværtimod råder Europa over langt flere højere undervisningsanstalter end USA. USA's overlegenhed er et resultat af deres mulighed for at koncentrere de bedste ressourcer i bestemte centre, nemlig i superforskningscentre. EU bør praktisere det samme.

3.4.3. Udnyttelsen af den menneskelige kapital er et vigtigt skridt med henblik på at mestre innovationen og forme en ny vidensmentalitet. I modsætning til USA har de europæiske forskningsinstitutter problemer med at tiltrække forskere på grund af den lave løn og i videre perspektiv arbejdsbetingelserne inden for forskningen. Forskerflugten til USA er et meget stort problem. Vi må ikke glemme, at viden tiltrækker viden. Superforskningscentre spiller en vigtig rolle i den forbindelse. ØSU mener, man bør træffe drastiske foranstaltninger for at vende den nuværende tendens og for at anspore til indtag af forskere fra tredjelande. Der bør skabes et tiltrækkende og privilegeret miljø for forskerne. Det langsigtede mål bør være at tiltrække forskere fra lande uden for EU, herunder navnlig fra innovativt avancerede lande som USA og Japan, til EU.

3.4.4. Kommissionen har udgivet statistikker, som viser, at EU betragtet under ét er bagud i forhold til USA og Japan for så vidt angår antallet af forskere pr. 1 000 arbejdstagere. En lang række interne meldinger fra EU giver samme billede og vidner om, at der er en mere generel mangel på uddannet forskerpersonale, både i den private og i den offentlige sektor. ØSU så gerne en kommissionsforanstaltning, som giver særlig prioritet til aktioner, der kan støtte uddannelsen af nye forskere i samarbejde med medlemsstaterne med henblik på oprettelsen af en europæisk forskningsregion omfattende mange fremragende superforskningscentre. Da den form for uddannelse tager mange år, haster det med at iværksætte aktioner på dette område.

3.5. Gennem nogen tid har Kommissionen og andre aktører undersøgt overførsel af knowhow fra det sted, hvor viden frembringes, til det sted, hvor den udnyttes i produktionen. ØSU bakker helt op om tiltagene i meddelelsen under mål IV, »Forbedring af de vigtigste grænseflader i innovationssystemet«, herunder især følgende:

- tilskyndelse til regionale initiativer med deltagelse af erhvervs- og fagorganisationer og centre for spredning af europæiske forskningsarbejder (IRC),
- styrkelse af livslang læring,
- styring af forskere i processen hen imod fremme af viden,
- kontakter med de centre, hvor der frembringes viden i forskellige former (vidennetværker, tværnationale forbindelser),
- udbredelse af succesrige modeller.

3.5.1. Langt den mest effektive »teknologioverførsel« finder sted blandt folk, der har været involveret i opnåelsen af bestemt viden, som de så har anvendt med henblik på udvikling af produkter og/eller som har arbejdet med produktudvikling og derefter været involveret i søgningen efter ressourcer, nye procedurer og teknologier. Sådanne udvekslinger finder sjældent sted på grund af forskelle i arbejde — herunder også på nationalt niveau — og forskelle mellem omkostningsniveauet, som begrænser mobiliteten, men også på grund af forskelle i kriterier og valg af karriere. I forbindelse med grænseoverskridende mobilitet er der endnu flere hindringer på grund af den fortsat utilstrækkelige koordinering af de nationale sociale sikringssystemer samt den hyppige manglende gensidige anerkendelser af akademiske kvalifikationsbeviser og forskellene mellem studieperioder og erhvervsuddannelse i udlandet. I mangel af mobilitetsfremmende incitamenter mister forskerne ofte modet.

3.5.2. ØSU går stærkt ind for at fremme benchmarking angående effektiviteten af knowhow-overførsel.

3.6. ØSU er enig i, at omfattende udbredelse af innovations betydning som beskrevet i meddelelsens mål V, »Et innovationsvenligt samfund«, har stor betydning. Dette mål er dog overmåde vanskeligt at konkretisere og særdeles ambitiøst. I meddelelsen erkender man betydningen af massemediernes

rolle, men der lægges ikke op til konkrete tiltag til udnyttelse heraf. ØSU foreslår, at Kommissionen sætter ind med et supplerende tiltag med det sigte at udarbejde en plan for udnyttelse af massemediernes, som går i denne retning.

3.6.1. Man kan ikke opnå reel og væsentlig bred samfundsmæssig forståelse af betydningen af innovation, hvis man ikke indleder en proces med oplysning og efteruddannelse i uddannelsessystemets basissegment. Og da de videregående uddannelser på grund af deres placering og rolle viser, at det til en vis grad lykkes for dem at nå dette mål, bør vægten lægges på de lavere uddannelsesniveauer, dvs. grundskole- og gymnasieniveau. Efteruddannelsen bør først koncentreres om skolelærerne, som efter ØSU's mening udviser en stor mangel på forståelse for og indsigt i værdien af innovation. Dette skyldes til dels, at der ikke er forudset efteruddannelseskurser med det resultat, at lærerne ikke kan være formidlere af ny viden, og vidensproduktionen udgør naturligvis den eneste måde at styre innovationen på. Derefter kan man via en struktureret plan for fremme af tanken om produktion af ny viden nå det ønskede mål, nemlig at EU's unge borgere oplever behovet for innovativ kreativitet. Denne proces vil være møjsommelig og tage mange år og kræver stor tålmodighed for at bære frugt. ØSU mener under alle omstændigheder, at dette er den eneste vej frem for at vende EU's nuværende innovationsefterslæb.

3.6.2. Massemediernes samt Internettets rolle i spredningen af forståelsen for værdien af innovation er yderst vigtig. ØSU er overbevist om, at den fremgangsmåde, massemediernes benytter i dag, er polariseret både på grund af emnets komplicerede karakter og på grund af massemediernes egne interesser. ØSU mener, denne situation bør ændres, også selv om det erkender vanskeligheden ved dette forehavende. Derfor tilskynder ØSU Kommissionen til at udarbejde en undersøgelse om, hvorledes man kan gøre fremstød for betydningen af innovation via kanaler for påvirkning af den offentlige opinion samt producere originale programmer, der kan tjene dette formål.

#### 4. Et europæisk innovationsrum

4.1. I november 2000 arrangerede den franske minister for økonomi, finanser og industri i samarbejde med forskningsministeriet et kollokvium i Lyon med deltagelse af forskere, forretningsfolk og innovatorer, som repræsenterede EU's medlemsstater<sup>(1)</sup>. Kollokviet blev fulgt op af et andet forum

<sup>(1)</sup> Årligt europæisk forum for innovative virksomheder efterfulgt af kollokviet »Hen imod et europæisk innovationsrum«, Lyon, Frankrig, 21. november 2000.

arrangeret af Kommissionen om innovation og virksomhedskultur. Kollokviet gjorde det muligt at udskille femten vigtige tanker, som udgør nøglen til innovationens fremtidige succes i Europa. Disse tanker, som ØSU er helt enig i, er følgende:

- uddannelse i innovation og udvikling af en iværksætterkultur,
- identificering af nye kompetencebehov og tilpasning af undervisningssystemerne,
- udvikling af værktøjer og tjenesteydelser i informations-samfundet, herunder Internet, for at modvirke sociale afbræk,
- forbedring af offentlighedens forståelse for videnskabens betydning,
- fremme af organisatorisk innovation,
- støtte i virksomhedernes første udviklingsetaper,
- mobilisering af privat finansiering af innovation,
- koordinering af nationale og europæiske støtteordninger for innovative virksomheder,
- fremme af udviklingen af europæisk risikovillig kapital,
- decentralisering af EU's støtte til innovation i SMV'er,
- styrkelse af FTU-indsatsen i Europa,
- udbygning af innovation i SMV'er på baggrund af forskningsresultater,
- indførelse af et EF-patent afpasset efter ansøgernes behov,
- fremme af forskermobilitet i EU,
- forbedring af Europas evne til at tiltrække de bedste forskere.

4.2. ØSU ønsker kraftigt at understrege behovet for at indføre et EF-patent, som skal være fleksibelt, og hvortil pionererne inden for innovative anvendelsesformål bør have adgang, hvilket ØSU indgående behandlede i udtalelsen om EF-patentet <sup>(1)</sup>.

4.2.1. ØSU erkender, at der er forskel mellem, hvordan man forholder sig til produktion af viden i den akademiske verden og i erhvervslivet. Førstnævnte foretrækker den direkte spredning, idet denne procedure giver prestige og er et karriereskriterium. Sidstnævnte ønsker ikke en sådan spredning, i hvert fald ikke før man har sikret sine rettigheder i form af en udstedelse af et certifikat for intellektuelle ejendomsrettigheder. Her er der således tale om en åben interessekonflikt, som kan holde de to verdener på afstand. ØSU går ind for en passende respekt mellem tidspunktet for ophavsmandens offentliggørelse og selve patentansøgningen. Ved en sådan fremgangsmåde vil der kunne slås bro over kløften.

4.2.2. Hertil kommer, at de organisatoriske strukturer i de organer og universiteter, der finansieres af det offentlige, og de centre, der støttes af den private sektor, ikke går hånd i hånd, ikke en gang inden for den enkelte medlemsstats grænser. De ansvarlige organisationer for beskyttelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder samt institutter for teknologioverførsel kan til en vis grad sikre, at den knowhow, der er opnået via anvendelser i offentligt finansierede organer, kan udnyttes til produktudvikling i industrien.

4.3. Endelig vil ØSU gerne opfordre Kommissionen til at intensivere sine bestræbelser på at konkretisere kommissær Erkki Liikanens udtalelse på Lyon-kollokviet om, at »Kommissionen bør spille en nøglerolle i henseende til fremme af innovation og genskabelse af tillid«.

## 5. Konklusion

5.1. Betydningen af at tilskynde til initiativer, som kan fremme innovation, er allerede blevet påvist.

<sup>(1)</sup> ØSU's udtalelse om »Forslag til Rådets forordning om EF-patenter« KOM(2000) 412 endelig — 2000/0177 (CNS), EFT C 155 af 29.5.2001, s. 80.

5.2. Kommissionens meddelelse udgør et positivt bidrag i den retning, men der er på visse punkter brug for en mere indgående redegørelse.

5.3. ØSU vurderer, at fremme af initiativer med sigte på at støtte innovationsindsatsen i Europa antager afgørende betydning og lægger specielt vægt på, at man bør lette finansieringsprocedurerne, at der bør tilvejebringes konvergens mellem EU-landenes politikker, og at lovrammen bør være fleksibel.

5.4. ØSU støtter fuldt og helt programmets hovedlinjer. ØSU mener, at de er velformulerede og målrettede, og anser dem for at have afgørende betydning for familien af europæiske nationer. Dog vil der nødvendigvis være behov for yderligere midler.

5.5. De ovenfor anførte strategiske mål må anses for at være for ambitiøse. Alligevel mener ØSU, at meddelelsen udgør et vigtigt bidrag til det bredere eEuropa-initiativ og anmoder endvidere Rådet om at påse, at der stilles tilstrækkelige finansieringsmidler til rådighed.

5.6. ØSU's forslag vedrørende strukturændringer, således som de er kodificeret og underbygget i denne udtalelse, kan resumeres i nedenstående punkter:

5.6.1. Øjeblikkelig åbning af de nationale FTU-programmer for alle interesserede forskningscentre i EU, uanset hvilket land de befinder sig i.

5.6.2. Langsigtet efteruddannelse i EU's skoler med henblik på betydningen af produktion af viden. Lektionerne på universitetet og i skolerne skal harmoniseres og tilpasses som en forhåndsbetingelse for videnskabelig integration i Europa samt for forbedringen af forskernes mobilitet.

5.6.3. Langsigtet teknisk erhvervsuddannelse på basis af de harmoniserede europæiske modeller og programmer for livslang læring i relation til betydningen af produktion af viden.

5.6.4. Udformning af metoder og modeller for programmer til fremme af begrebet innovation via massemediernes.

5.6.5. Efteruddannelse af tjenestemænd på mellemniveau og lavere niveau med vægt på tjenestemænd fra det lokale selvstyre i emner som miljøbevidsthed med henblik på udnyttelse af nye teknologier.

5.6.6. Lempelse af procedurerne til opnåelse af et europæisk patent. Procedurerne bør gøres mere enkle, mindre tidkrævende og mindre bekostelige.

5.6.7. Der bør udformes en passende juridisk og normativ ramme, således at det bliver muligt for ophavsmanden at udgive forskningsresultaterne inden for en passende frist, før der anmodes om patent, uden at patentets originalitet bringes i fare. Ved den fremgangsmåde kan man fjerne betydelige hindringer for kommunikationen og udvekslingen af erfaringer mellem forskere i den offentlige og private sektor.

5.6.8. SMV'erne bør støttes og beskyttes i deres forskningsrelaterede aktiviteter med det formål at vende virksomhedskulturen fra en protektionistisk til en risikovillig kultur.

5.7. ØSU's forslag i relation til oprettelsen af superforskningscentre kan resumeres i nedenstående punkter:

5.7.1. Etablering af europæisk start- og risikokapital, som skal være selv bærende og følge den amerikanske model uden uberettigede normative begrænsninger, som f.eks. dem, der indleder de aktuelle innovationsstimulerende programmer i EU.

5.7.2. Oprettelse af europæiske superforskningscentre for innovativ aktivitet, som via åbne og gennemsigtige procedurer skal samle forskere fra universiteter, fra institutter uden for universiteterne og industrien. En vigtig faktor i den forbindelse kunne være den foretrukne brug af engelsk som fælles sprog.

5.7.3. Intensivering af ordningerne for forskeres mobilitet mellem universiteterne og industrien og afvikling af den indadvendthed og den eksklusivitet, vi oplever i dag.

5.7.4. Udformning af programmer for tiltrækning af forskere, som ikke er EU-borgere, til forskerstillinger i den europæiske industri og i akademiske kredse.

5.8. Meddelelsen alene gør det ikke muligt at nå de strategiske mål, som opstilles på dette felt, selv med de forbedringer ØSU foreslår i denne udtalelse. Men den kan dog

medvirke til at udvikle disse strategier, idet den er et led i den generelle indsats i denne retning.

Bruxelles, den 12. juli 2001.

Göke FRERICHs

*Formand for*

*Det Økonomiske og Sociale Udvalg*

---